

Natuurtoets Hoeven-Zuid

projectnummer 482403.100
definitief revisie 01
29 juni 2023

Natuurtoets Hoeven-Zuid

projectnummer 482403.100

definitief revisie 01
29 juni 2023

Auteurs

ing. J.N. Peereboom

Opdrachtgever

Gemeente Halderberge
Parklaan 15
4731 GJ OUDENBOSCH

Gecontroleerd:

A. van der Linden

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum
29 juni 2023

beschrijving
definitief

vrijgave
M. Fransen

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding & planvoornemen	2
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Effectbeschrijving en -beoordeling	4
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	4
2.2	Effectbepaling voornemen	5
2.3	Soortbescherming	5
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	5
2.3.2	Vogels	6
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	11
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	13
2.3.5	Amfibieën	17
2.3.6	Insecten	18
2.3.7	Zorgplicht	18
2.4	Natura 2000	19
2.5	NNB (Natuurnetwerk Brabant)	21
2.6	Overig provinciaal beleid Noord-Brabant	22
2.6.1	Rust en foerageergebieden voor ganzen en smienten	22
2.6.2	Groenblauwe mantel	23
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	23
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	24
3	Conclusie & advies	25
3.1	Soortbescherming	25
3.1.1	Zorgplicht	26
3.2	Natura 2000	27
3.3	NNB	27
3.4	Overig provinciaal beleid Noord-Brabant	27
3.5	Beschermde houtopstanden Wnb	27
3.6	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	28

Literatuurlijst	29
------------------------	-----------

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

Gemeente Halderberge is voornemens om tussen de 200 en 300 woningen te realiseren in Hoeven Zuid. De woningtypen en bouwlagen worden in een later stadium bepaald, maar de verwachting is dat het voornamelijk gaat om woningen en langs de invalswegen appartementen te realiseren. Het plangebied ligt aan de zuidwestelijke kant van het dorp Hoeven, tussen de Haspelstraat, Bovendonksestraat en Bovenstraat (gemeente Halderberge, Provincie Noord-Brabant).

Het plan bevindt zich in een verkennende fase, er zijn nog geen inrichtingsplannen of ontwerpen van het voornemen gemaakt. Hierdoor is het uitgangspunt van deze natuurtoets dat alle binnen het plangebied aanwezige elementen worden vernietigd.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Plangebied Hoeven-Zuid

Legenda

— Plangebied

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron ondergrond: Qgis, 2023.

Plangebied Hoeven-Zuid

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron ondergrond: Qgis, 2023.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2 Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 15 februari 2023 is vanaf circa 09:00 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 6 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd.

Het plangebied betreft agrarische percelen, waarvan het grootste deel is omgeploegd. In het noordelijk centrale deel van het gebied, op perceel 2558 en grenzend aan perceel 798, is struikgewas (hierna verder benoemd als 'houtwal') aanwezig. Dit is zodanig geplant als perceelbegrenzing dat van noord naar zuid gaat. Rondom en in het plangebied zijn ook watergangen aanwezig, die voedselrijk zijn. Er zijn geen bomen binnen het plangebied aanwezig.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

Omdat het project zich in een voortraject bevindt, is het niet duidelijk welke activiteiten er worden uitgevoerd en in welke periode wordt gewerkt. Hierdoor is onbekend welke effecten er zijn. Om deze reden wordt van een worst-case scenario uitgegaan, waarbij wordt aangenomen dat alle binnen het plangebied aanwezige elementen worden vernietigd.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van geschikt open (voortplantings) water in de directe omgeving van het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen, kreeftachtigen en weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Buizerd	4
Gierwaluw	2
Huismus	2
Roek	2
Steenuil	1

Buizerd

Buizerds zijn te vinden in uitgestrekte bossen afgewisseld met heide, boerenland, moerasbossen, duinvalleien met struweel en bosjes in steden. Een buizerd bouwt een groot nest in de kruin van een boom, maar kan ook gebruik maken van nesten van zwarte kraaien of andere roofvogels. Buizerds foerageren in cultureel gebied op kleine zoogdieren, regenwormen, kevers, amfibieën, jonge vogels en aas (Vogelbescherming, z.d.a). Tijdens het terreinbezoek zijn drie zwarte kraaiennesten buiten het plangebied waargenomen. Buizerd staan erom bekend dat zij kunnen broeden in de nesten van zwarte kraaien. Hierdoor kan niet worden uitgesloten dat de betreffende nesten worden gebruikt door de buizerd, het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren. In het onderstaande tekstkader is beschreven hoe onderzoek uitgevoerd dient te worden. De locaties van de zwarte kraaiennesten zijn weergegeven in figuur 2.2, foto's van de nesten in de figuren 2.3, 2.4 en 2.5.

Andere jaarrond beschermde nesten in bomen

Er zijn ook andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die gebruik maken van zwarte kraaiennesten, zoals de ransuil en de boomvalk. Ook voor deze soorten kan niet worden uitgesloten dat zij gebruik maken van de betreffende nesten, ook voor deze soorten is het noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren. In het onderstaande tekstkader is beschreven hoe onderzoek uitgevoerd dient te worden.

Nader onderzoek jaarrond beschermde nesten

Nader onderzoek naar jaarrond beschermde roofvogelnesten van de buizerd bestaat uit 2 tot 4 gerichte terreinbezoeken in de periode maart tot en met half mei (met een minimale periode van 10 dagen tussen de bezoeken) (BIJ12, 2017). Overigens kan het daadwerkelijke broeden van de buizerd plaatsvinden van half maart tot en met augustus, maar het exacte moment is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en kan per broedpaar verschillen. Om ook te voldoen aan de broedperiodes van de boomvalk en de ransuil, wordt het aanbevolen om minimaal 4 gerichte terreinbezoeken uit te voeren, waarvan twee tussen half maart en april (ransuil) en twee tussen mei en juni (boomvalk).

Gierwaluw

De gierwaluw foerageert boven dorpen en steden. Hier vangen zij insecten in de lucht. Gierwaluwen hebben hun nest in en om gebouwen (Vogelbescherming, z.d.b). Er is geen

bebouwing aanwezig in het plangebied, de aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw zijn uitgesloten.

Huismus

Huismussen broeden in kolonieverband in nesten onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en mussenkasten. Huismussen voeden zich met zaden, granen, insecten, bloemknoppen, brood, bessen, pinda's en vetbollen (Vogelbescherming, z.d.c). Ook zijn huismussen afhankelijk van jaarrond groene vegetatie voor dekking en verblijfplaatsen. Er wordt geen bebouwing door het voornemen aangetast, noch is er jaarrond groene vegetatie aanwezig vlakbij voor huismussen geschikte bebouwing. De aanwezigheid van essentiële elementen voor de huismus zijn uitgesloten.

Roek

Roeken zijn koloniebroeders en een kolonie roeken kan soms wel bestaan uit 1000 roeken. Ze maken nesten in toppen van hoge bomen. Ze zoeken naar graslanden in de buurt naar voedsel. Roeken eten ongewervelde bodemdieren, aas, zaaigoed en eetbaar menselijk afval (Vogelbescherming, z.d.d). Tijdens het terreinbezoek zijn er geen nesten van roeken waargenomen, noch zijn er indicaties van de bouw van nesten door roeken. De aanwezigheid van nesten van roeken is uitgesloten.

Steenuil

Steenuilen leven in kleinschalige cultuurlandschappen met variatie aan houtwallen, heggen, weitjes en knoestige bomen. In grotere landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van erven en boerderijen. Een steenuil broedt in allerlei natuurlijke holtes, maar ook in hoeken of nissen in gebouwen of schuren en in speciale nestkasten (Vogelbescherming, z.d.e). Door het gebrek aan geschikt biotoop binnen het plangebied, is de aanwezigheid van leefgebied van de steenuil uitgesloten. De dichtstbijzijnde waarneming van de steenuil is op een afstand van circa 1,6 kilometer (NDFF, 2018), aan de andere kant van Hoeven. Deze afstand is ver buiten het bereik van het territorium van de steenuil. Potentiële nestlocaties zijn alleen (mogelijk) aanwezig ten zuiden van het plangebied, de Bovenstraat, waar ook geschikter leefgebied aanwezig is. De aanwezigheid van nestlocaties en leefgebied van de steenuil binnen het plangebied is uitgesloten.

Hoeven-Zuid locaties nesten

Legenda
● Nesten
— Plangebied

Figuur 2.2. De locaties van de nesten. Bron ondergrond: Qgis, 2023.

Figuur 2.3. Vanaf deze en de onderstaande figuren van noord naar zuid: het eerste waargenomen nest.

Figuur 2.4. Het tweede waargenomen nest.

Figuur 2.5. Het derde waargenomen nest.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5
Boerenwaluw	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Ekster	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Huiswaluw	5
Koolmees	5
Oeverwaluw	5
Pimpelmees	5
Spreeuw	5
Torenvalk	5
Zwarte kraai	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

Tijdens het terreinbezoek zijn drie nesten van de zwarte kraai buiten het plangebied waargenomen. Indien deze nesten ongeschikt raken door het voornemen, zijn er buiten het plangebied ruim voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig voor de zwarte kraai. Hierdoor vallen de nesten van de zwarte kraai onder de bescherming van algemene broedvogels. Voor de overige soorten is geen nestgelegenheid beschikbaar binnen het plangebied.

Algemene broedvogels

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. de houtduif, gaai en de roodborst). In het plangebied is een houtwal aanwezig waar mogelijk nesten van algemene broedvogels, zoals de winterkoning of de heggemus, kunnen zitten. De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden ook nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Vervolgstappen

Er moet nagegaan worden of er algemene broedvogels in het plangebied aanwezig zijn. Indien hier sprake van is, mogen deze niet verwijderd of verstoord worden zolang deze in gebruik zijn.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km)(NDF, 2018-2022).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Baardvleermuis	X
Gewone dwergvleermuis	X
Gewone grootoorvleermuis	X
Laatvlieger	X
Rosse vleermuis	X
Ruige dwergvleermuis	X
Watervleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Ten westen van het plangebied staan twee bomen met spechtholtes en los schors, die daardoor mogelijk als verblijfplaats gebruikt kunnen worden door vleermuizen. Deze bomen staan naast de aanwezige wandelroute. Het voornemen zelf heeft geen direct effect op deze bomen. Verstoring van deze bomen kan echter ook leiden tot het verloren gaan van de functie als verblijfplaats en is hierom ook niet toegestaan. Het betreft hierbij met name verstoring door verlichting, wat kan worden veroorzaakt door bouwbelichting of, in de gerealiseerde fase, lantaarnpalen. Gedurende de werkzaamheden kan hier rekening worden gehouden door tussen zonsondergang en zonsopkomst de bouwbelichting uit te zetten. In de realisatiefase dienen geen lantaarnpalen geplaatst te worden, óf moeten deze lantaarnpalen van amberverlichting worden voorzien.

Indien deze maatregelen worden getroffen is er geen sprake van een overtreding. Indien effecten op de bomen niet voorkomen kunnen worden, is nader onderzoek naar het gebruik van de bomen als verblijfplaats noodzakelijk. Foto's van de bomen zijn weergegeven in figuur 2.6, de locaties van de bomen zijn weergegeven in figuur 2.7.

Figuur 2.6. In de boom links zijn boomholtes zichtbaar, in de boom rechts is loshangend schors dat als verblijfplaats kan dienen.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

Buiten de westelijke rand van het plangebied, in dezelfde lijn waar de eerder benoemde mogelijk geschikte verblijfplaatsen in bomen aanwezig zijn, vormen de bomen een lijn die kan dienen als vliegroute. Deze route wordt niet direct getroffen door het voornemen, aangezien geen bomen gekapt worden. Eventuele effecten door het voornemen betreffen hierbij met name verstoring door verlichting, wat kan worden veroorzaakt door bouwbelichting of, in de gerealiseerde fase, lantaarnpalen. Gedurende de werkzaamheden kan hier rekening worden gehouden door tussen zonsopkomst en zonsopgang de bouwbelichting uit te zetten. In de realisatiefase kan lichtverstoring worden voorkomen door geen lantaarnpalen te plaatsen of om deze lantaarnpalen van amberverlichting te voorzien. Indien deze maatregelen worden getroffen is er geen sprake van een overtreding. Indien effecten niet voorkomen kunnen worden, is nader onderzoek naar het gebruik van de structuur als (essentiële) vliegroute noodzakelijk. In figuur 2.7 is de mogelijke vliegroute op een kaart weergegeven.

Hoeven-Zuid locaties mogelijke verblijfplaatsen en vliegroute vleermuizen

Legenda
 — Mogelijke vliegroute
 ● Betreffende bomen
 — Plangebied

Figuur 2.7. De locaties van de bomen met mogelijke functie als vleermuisverblijfplaats, en de mogelijke vliegroute. Bron ondergrond: Qgis, 2023.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn, zoals wateren of bosranden.

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit agrarisch land waar weinig dekking aanwezig is, hierdoor is er nauwelijks geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, het betreft hierbij met name de watergangen aan de westelijke kant van het plangebied. Geschikter foerageergebied is aanwezig in het recreatiegebied en het verderop gelegen bos. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km)(NDF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Boommarter		X	
Bunzing		X	
Eekhoorn		X	
Steenmarter		X	
Bosmuis			X
Egel			X

Haas			X
Huisspitsmuis			X
Konijn			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Woelrat			X

De wezel komt niet uit de bureaustudie. De soort is echter wel meegenomen in de toetsing in verband met geschikt leefgebied in de omgeving van het plangebied.

Boommarter

De boommarter leeft bij voorkeur in bosschages, maar kan ook voorkomen in kleinschalig cultureel landschap en wordt soms zelfs waargenomen in de bebouwde kom. Het eten bestaat uit insecten, vogels en eieren, kleine zoogdieren en aas en af en toe een eekhoorn (Zoogdierverseniging, z.d.a), verblijfplaatsen zijn met name in boomholtes maar kunnen ook in aanwezig zijn in holen, burchten en in bebouwing. Binnen het plangebied vormen alleen de konijnenholten (in de eerder benoemde houtwal) mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor de boommarter. De foerageermogelijkheden (de betreffende konijnen) binnen het plangebied zijn echter voor de boommarter te beperkt om als geschikt leefgebied te functioneren. Geschikt leefgebied is met name aanwezig in het recreatiegebied ten westen van het plangebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen of (essentieel) foerageergebied van de boommarter in het plangebied is uitgesloten. De locatie van de houtwal is weergegeven in figuur 2.8, een foto is weergegeven in figuur 2.9.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetaties. Als dagrustplaats maakt de bunzing gebruik van konijnenholten, takken- en steenhopen. Het voedsel van de bunzing bestaat uit kleine zoogdieren, vogels, vogeleeieren, reptielen, amfibieën, insecten en fruit (Zoogdierverseniging, z.d.b). De sloten en de houtwal vormen geschikt leefgebied voor de bunzing: in de sloten aan zowel de oostelijke als aan de westelijke kant is een hoge mate aan bruine rattenholten aanwezig, die sporen van activiteit tonen, en de konijnen in de houtwal vormen ook geschikt voedsel. Beide soorten maken verblijfplaatsen die ook geschikt kunnen zijn voor de bunzing. Verbindingen met andere geschikte leefgebieden zijn ook aanwezig, met de houtwallen ten noorden van het plangebied en vooral het recreatiegebied ten westen van het plangebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de bunzing in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar deze soorten. In het onderstaande tekstkader zijn de vervolgstappen aangegeven. In figuur 2.8 zijn de locaties van de houtwal en de geschikte sloten weergegeven, in de figuren 2.9 en 2.10 zijn foto's van de houtwal en een van de sloten weergegeven.

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen. Ze zoeken graag dekking in bosschages, houtstapes of heggen. Een wezel leeft hoofdzakelijk op muizen (Zoogdierverseniging, z.d.e). De sloten en de houtwal vormen geschikt leefgebied voor de wezel: in de sloten aan zowel de oostelijke als aan de westelijke kant is is een hoge mate aan bruine rattenholten aanwezig. Hoewel konijnen een forse prooi zijn voor de wezel, zijn waarnemingen van predatie op konijnen door wezels bekend. Zowel de bruine rat als het konijn maken verblijfplaatsen die geschikt kunnen zijn voor de wezel. Verbindingen met

andere geschikte leefgebieden zijn ook aanwezig, met de houtwallen ten noorden van het plangebied en vooral het recreatiegebied ten westen van het plangebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de wezel in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar deze soorten. In het onderstaande tekstkader zijn de vervolgstappen aangegeven, in figuur 2.8 de locaties van de houtwal en de geschikte sloten, in de figuren 2.9 en 2.10 zijn foto's van de houtwal en een van de sloten weergegeven.

Vervolgstappen

Onderzoek moet uitgevoerd worden naar de bunzing en wezel volgens de handreiking van Noord-Brabant. Dit betekent dat er eerst nader veldonderzoek gedaan moet worden om aan te tonen of de wezel en bunzing in het gebied voorkomen. Dit kan door middel van het inzetten van cameravallen gedurende een onderzoeksperiode van 6 weken (15 maart-1 september) of 12 weken (1-september-15 maart). Daarna moet er gekeken worden wat voor effect de maatregelen hebben op de soorten. Wanneer de maatregelen kunnen leiden tot het overtreden van een verbodsbepaling kan in de eerste plaats gekeken worden of de schade geminimaliseerd en functies gecompenseerd kunnen worden door, door tijdens de uitvoering van de maatregelen een aantal mitigerende maatregelen in acht te nemen.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voornamelijk in het bos voor, maar ook komen ze in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van het bos voor (Zoogdiervereniging, z.d.). Tijdens het terreinbezoek is er een eekhoorn op de grens van het recreatiegebied, buiten het plangebied, waargenomen. Binnen het plangebied zelf is geen geschikt leefgebied aanwezig voor de eekhoorn. Negatieve effecten van het voornemen op de eekhoorn zijn uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is voornamelijk te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen of in steden. De aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn van belang (Zoogdiervereniging, z.d.d). Binnen het plangebied vormen alleen de konijnenholen mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter. De foerageermogelijkheden (de betreffende konijnen) binnen het plangebied zijn echter voor de steenmarter te beperkt om als geschikt leefgebied te functioneren. Geschikt leefgebied is met name aanwezig in het recreatiegebied ten westen van het plangebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen of (essentieel) foerageergebied van de steenmarter in het plangebied is uitgesloten. De locatie van de houtwal is weergegeven in figuur 2.8, een foto van de houtwal is weergegeven in figuur 2.9.

Geschikt leefgebied voor de bunzing en de wezel

Legenda
— Watergang
— Houtwal
— Plangebied

Figuur 2.8. Geschikte leefgebieden voor de bunzing en de wezel. In de oevers van de watergangen zitten bruine ratten, in de houtwal zijn konijnen aanwezig. Bron onderlaag: Qgis, 2023.

Figuur 2.9. De houtwal waarin de konijnen zich begeven.

Figuur 2.10. Eén van de sloten binnen het plangebied waar ratten actief zijn.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor algemeen voorkomende soorten als de egel, het konijn en de bruine rat. De werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten hebben. Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde amfibieën Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Bruine kikker			X
Groene kikker			X
Kleine watersalamander			X

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit agrarische percelen. Deze percelen worden intensief beheerd en vormen geen geschikt landbiotoop voor beschermde amfibieën. De watergangen in het plangebied bestaan uit zeer voedselrijk water. Dit vormt geen geschikt voortplantingsbiotoop voor beschermde amfibieën. De aanwezigheid van beschermde amfibieën is uitgesloten.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

De watergangen binnen het plangebied kunnen geschikt zijn voor algemene soorten zoals de groene kikker en kleine watersalamander. Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDFP, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Grote vos		X

De grote vos heeft als waardplanten voornamelijk iep, maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten (De Vlinderstichting, z.d.) Tijdens het terreinbezoek zijn deze soorten niet waargenomen, waardoor het voorkomen van de soort in het plangebied is uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.7 Zorgplicht

In het plangebied kunnen de egel, konijn, bruine rat, groene kikkers en de kleine watersalamander aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

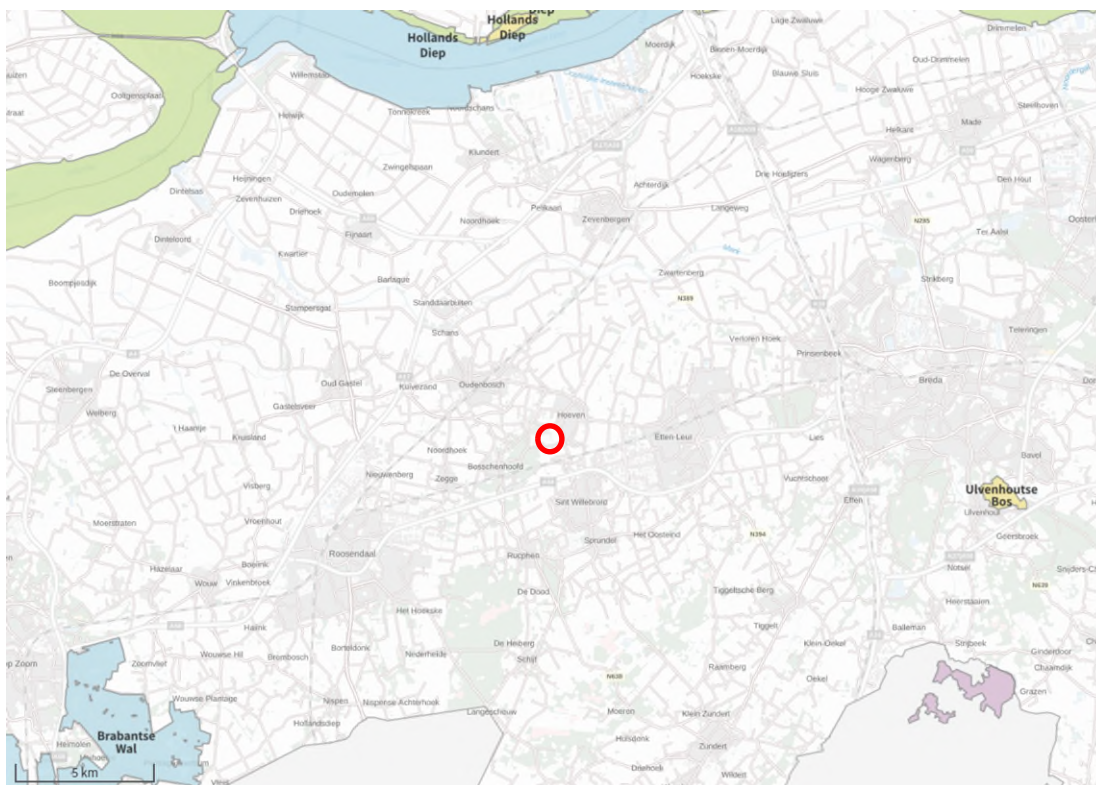
De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.7.

Tabel 2.7. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. Werken buiten de kwetsbare periode van de soorten, uitvoeren van werkzaamheden in een richting die vluchtmogelijkheden biedt.
Amfibieën	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang. Het dempen zelf mag niet uitgevoerd worden bij temperaturen onder de 5 graden Celsius.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Hollandsdiep, ligt op 12,3 km afstand ten noorden van het plangebied. Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Dit gebied is niet stikstofgevoelig. Binnen een straal van 20 km liggen nog twee andere Natura 2000-gebieden (zie figuur 2.9). Het betreft het Ulvenhoutse Bos dat op 15,5 km ligt van het plangebied. Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn. Verder ligt het Natura 2000-gebied de Brabantse Wal op 16,5 km van het plangebied. Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Beide gebieden zijn stikstofgevoelig.

Figuur 2.9. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied in Hoeven (rode cirkel). Bron: AERIUS-calculator, 2023.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermesting. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermesting en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatie- en gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

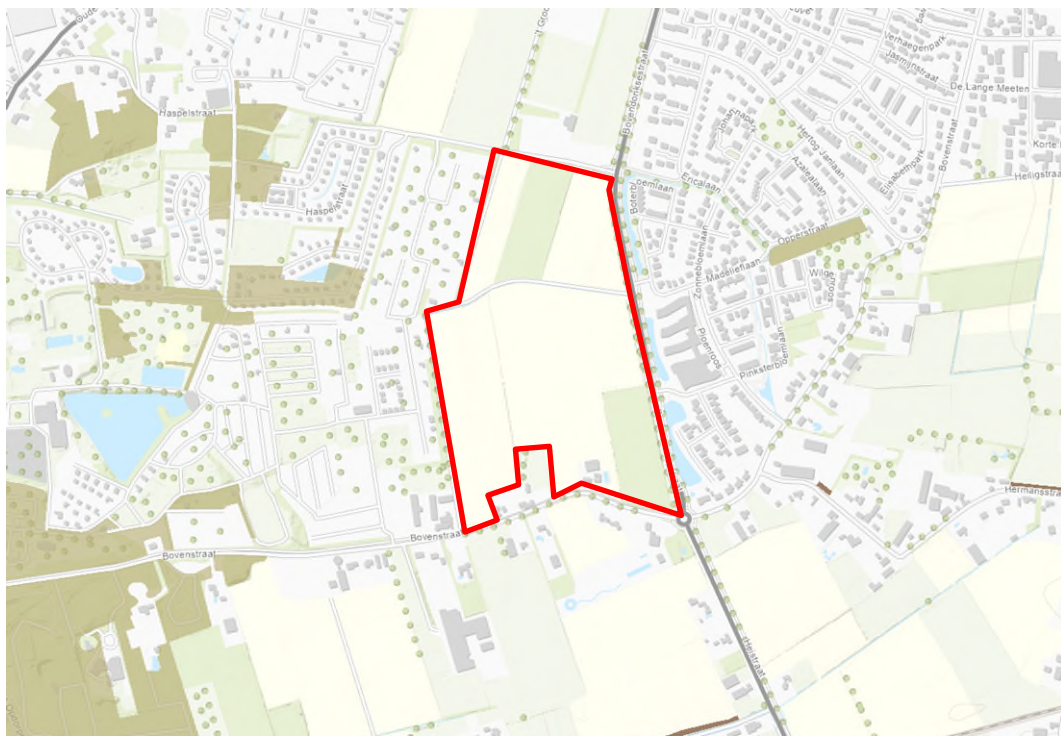
Voor de mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie in de realisatie- en gebruiksfase dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en gebruiksfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voortoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5 NNB (Natuurnetwerk Brabant)

In het plangebied is geen NNB-gebied aanwezig. Van directe aantasting van NNB door ruimtebeslag is hierom geen sprake. Het dichtstbijzijnde NNB-gebied bevindt zich op 130 meter ten westen van het plangebied. Dit gebied heeft als beheertype Droog bos met Productie (N16.03). In de provincie Noord-Brabant dient rekening gehouden te worden met externe werking op NNB-gebieden. De afstand tussen het NNB en het plangebied is zodanig groot dat externe effecten op het NNB-gebied worden uitgesloten, er is geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB. Het plangebied met omliggende NNB-gebieden is weergegeven in figuur 2.10.

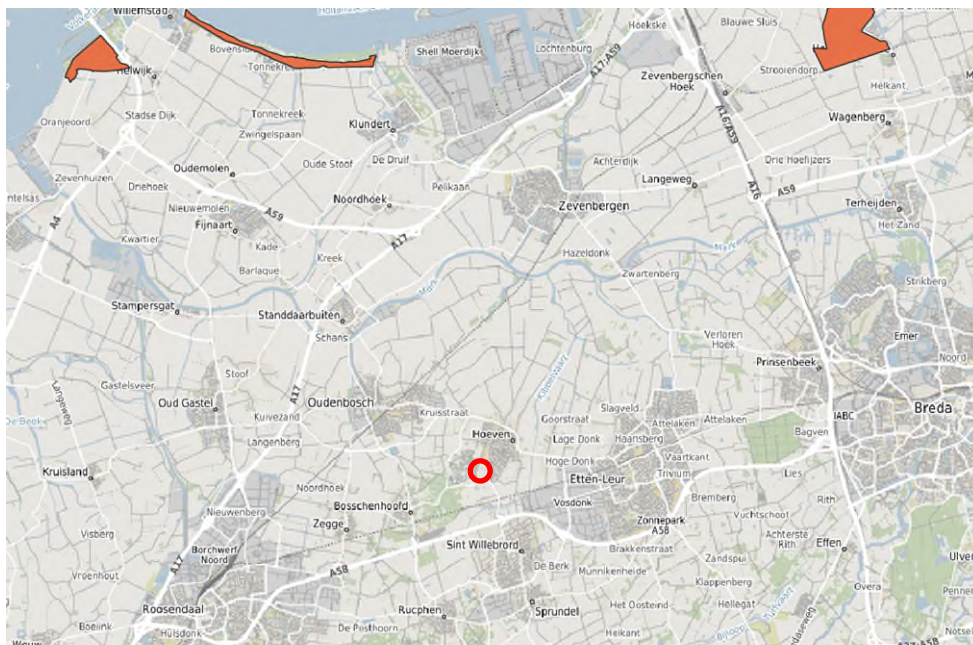
Figuur 2.10. Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNB. Bron: Provincie Noord-Brabant Maps Arcgis, versie 2023.

2.6 Overig provinciaal beleid Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant hanteert extra provinciaal beleid op het gebied van natuurbescherming, verdeeld over de Rust en foerageergebieden voor ganzen en smieten, en de Groenblauwe mantel.

2.6.1 Rust en foerageergebieden voor ganzen en smienten

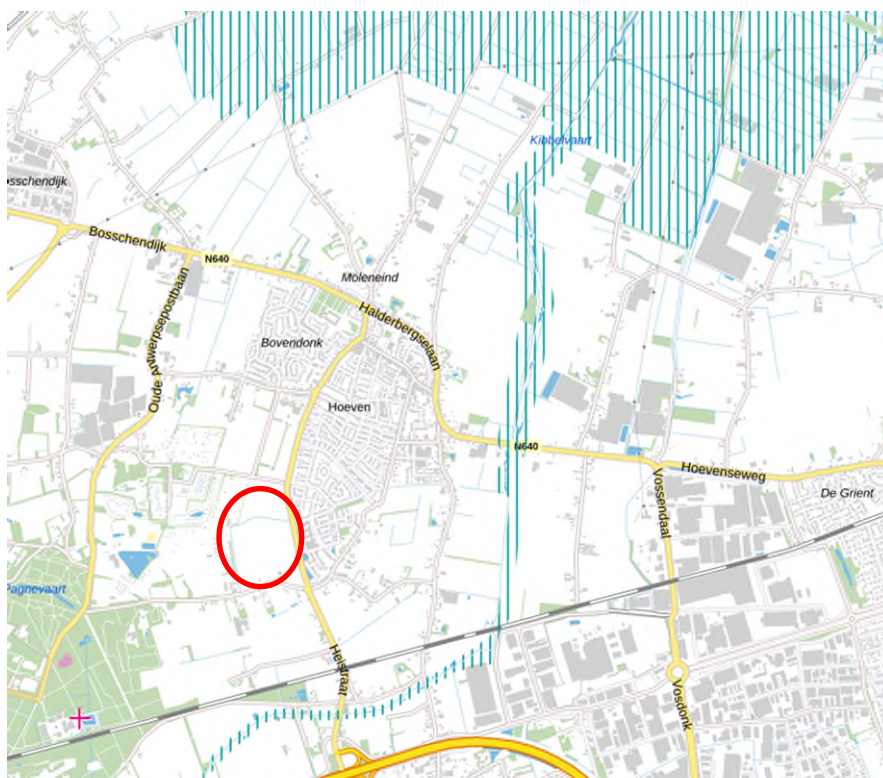
Rust en foerageergebieden voor ganzen en smienten zijn aangewezen gebieden waar trekkende en overwinterende ganzen en smienten kunnen rusten en foerageren. Het plangebied ligt niet in een rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten. Het dichtstbijzijnde rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten ligt op circa 12 kilometer ten noorden van het plangebied. Effecten op Rust en foerageergebieden voor ganzen en smienten. De omliggende gebieden zijn weergegeven in figuur 2.11.

Figuur 2.11. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzicht van Rust en foerageergebied van ganzen en smienten. (bron: QGIS, 2023)

2.6.2 Groenblauwe mantel

De Groenblauwe mantel betreft gebieden die als verbinding gelden tussen de NNB-gebieden en het landelijk gebied. De waarden in de Groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan het bodemwatersysteem, aan landschapselementen, of aan het voorkomen van bijzondere planten en dieren. De Groenblauwe mantel richt zich niet alleen op het beschermen van die waarden maar juist ook op de ontwikkeling daarvan (Ovenheid.nl, 2022). Het plangebied ligt niet in de groenblauwe mantel. Het dichtstbijzijnde gebied aangewezen als groenblauwe mantel ligt op circa 1 kilometer ten oosten van het plangebied. Door de afstand van het planvoornemen tot de groenblauwe mantel, zijn effecten uitgesloten. De dichtstbijzijnde Groenblauwe mantel-gebieden zijn weergegeven in figuur 2.12.

Figuur 2.12. Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Groenblauwe mantel. (bron: provincie Noord-Brabant, 2023).

2.7 Beschermd houtopstanden Wnb

Er is geen sprake van kap en/of bomen in het plangebied. Beschermd houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor voorliggend planvoornemen. Door bestaande en nieuwe natuurwaarden in het planvoornemen te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving gecreëerd voor bewoners in het dorp. Tevens levert het integrale kansen op ten aanzien van verschillende duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering etc.

Op basis van het terreinbezoek zijn de huidige natuurwaarden in het plangebied vastgesteld. Deze natuurwaarden zijn onder te verdelen in diverse biotopen. De aanwezige biotopen en mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in respectievelijk tabel 2.8 en 2.9. Deze tabellen vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 2.8. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Watergangen	Habitat voor vissen, amfibieën, libellen, waterplanten.	Kwaliteitsverbetering water en oevers mogelijk door gericht beheer en/of realisatie oevers met flauw talud.
Bomenrijen (tegen het plangebied)	Vliegrouete voor vleermuizen, nest/rustplaats voor vogels.	Bomenrijen uitbreiden naar het westen en aansluiten bij bestaande bomenrijen. Diversiteit in boomsoorten aanplanten en kiezen voor inheemse soorten.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine zoogdieren, (nestplaatsen) voor vogels.	Gaat deels verloren. Afhankelijke van onderzoek naar voorkomende soorten gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten groen.

Tabel 2.9. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw.	Natuurinclusief bouwen.
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders.	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor vissen, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

3 Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, zoogdieren en vleermuizen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Mogelijk.
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in de houtwal	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.2	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Twee bomen geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.	Nee	Ja, zie tabel 3.2	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.2 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Net buiten het plangebied ligt een bosrand dat mogelijk gebruikt kan worden als een vliegroute.	Nee	Ja, zie tabel 3.2	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.2 worden opgevolgd.
Zoogdieren bunzing en wezel	Geschikt foerageergebied en potentiële verblijfplaatsen aanwezig.	Ja	Ja, zie tabel 3.2	Mogelijk.
Vrijgestelde soorten egel, konijn, bruine rat	Konijnenhol en rattenholen in het plangebied aanwezig, ook is de mogelijkheid voor de egel in opgaande begroeiing.	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vrijgestelde soorten groene kikkers, kleine watersalamander	Mogelijk aanwezig in de watergangen.	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.2 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.2. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen.
Vleermuizen	Geen verlichting schijnen of uitstralen op bomen met holtes en lijnvormige elementen in de omgeving.
Bunzing, wezel	Uitvoeren nader onderzoek volgens de Handreiking Kleine Marters.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.8 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. Werken buiten de kwetsbare periode van de soorten, uitvoeren van werkzaamheden in een richting die vluchtmogelijkheden biedt.
Amfibieën	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang. Het dempen zelf mag niet uitgevoerd worden bij temperaturen onder de 5 graden Celsius.

3.2 Natura 2000

In tabel 3.4 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.4. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja.
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Negatieve effecten door stikstofdepositie kunnen niet worden uitgesloten.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd

3.3 NNB

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNB-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies NNB-gebieden.

	NNB
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Op een afstand van circa 130 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Ja
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.4 Overig provinciaal beleid Noord-Brabant

Het voornemen heeft geen effect Rust en foerageergebieden voor ganzen en smienten. Ook zijn er geen effecten van het voornemen op de Groenblauwe mantel.

3.5 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde.

3.6 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.6 en 3.7 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet.

Tabel 3.6. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Watergangen	Habitat voor vissen, amfibieën, libellen, waterplanten	Kwaliteitsverbetering water en oevers mogelijk door gericht beheer en/of realisatie oevers met flauw talud.
Bomenrijen (tegen het plangebied)	Vliegroute voor vleermuizen, nest/rustplaats voor vogels.	Bomenrijen uitbreiden naar het westen en aansluiten bij bestaande bomenrijen. Diversiteit in boomsoorten aanplanten en kiezen voor inheemse soorten.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine zoogdieren, (nestplaatsen) voor vogels	Gaat deels verloren. Afhankelijke van onderzoek naar voorkomende soorten gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten groen.

Tabel 3.7. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw.	Natuurinclusief bouwen.
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders.	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor vissen, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

Literatuurlijst

BIJ12, 2017. De buizerd *Buteo buteo*. Versie 1.0, 2017.

De Vlinderstichting. (z.d.). Vlinder: grote vos / *Nymphalis polychloros*.
<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-a). *Boommarter*.
<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-b). *Bunzing*.
<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/bunzing>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-c). *Eekhoorn*.
<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-d). *Steenmarter*.
<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-e). *Wezel*.
<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/wezel>

Vogelbescherming Nederland. (z.d.-a). *Buizerd*. Vogelbescherming.
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/buizerd>

Vogelbescherming Nederland. (z.d.-b). *Gierzwaluw*. Vogelbescherming.
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/gierzwaluw>

Vogelbescherming Nederland. (z.d.-c). *Huismus*. Vogelbescherming.
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/huismus>

Vogelbescherming Nederland. (z.d.-d). *Roek*. Vogelbescherming.
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/roek>

Vogelbescherming Nederland. (z.d.-e). *Steenuil*. Vogelbescherming.
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/steenuil>

Overig

NDFF

AERIUS-calculator, versie 2023

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierverseniging.nl

Natuurtoets Hoeven-Zuid

projectnummer 482403.100
29 juni 2023 revisie 01
Gemeente Halderberge

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten'(onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.

Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';

- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja	

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling.

Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen

bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies

onthefving of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefving, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2018-2023) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2023) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. jeffrey.peereboom@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.